ԱԻԵՏԱՓԵՐ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ, ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Կը հրատարակուի ամէն երեքշաբթի: Տարեկան գինն է 4½, վեց ամսուանը ¾ մէճիտիէ, կանխիկ, և հատը 30 փարա: Խմբագրութեան և բաժանորդագրութեան վերաբերեալ նամակներ ուղղուելու են առ Մր. Փէթթիպոն, կ. պոլիս, Ամերիգան խան:

ՀԱՏՈՐ 37. ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ· ՅՈՒՆԻՍ 10· 1884 ԹԻ 24

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

«Ժամանակն անցած է, մայր»: — Այգւոյն առակը: — Քրիսթիի հին նուագարանը: — Մայր: — Գոյ Աստուած: — Սուրբ գիրք ի Ցունաստան: — Առուգութիւնը պահելու միջոց: — Թոքախտ: — Այլեւայլ: — Նամակներ: — Կրօնական լուրեր: — Քաղաքական լուրեր: — Ստակի գիները:

«ԺԱՄԱՆԱԿՆ ԱՆՑԱԾ Է, ՄԱՅՐ»

Քարոզիչ մը այցելութեան երթալով աշխարհասէր երիտասարդի մը որ հիւանդ պառկած էր անկողին, յետ մխիթարելոյ զնա, աղօթեց անոր համար: Երիտասարդն ապաքինեցաւ քիչ ետքը, բայց փոխանակ խրատուելու իւր հիւանդութենէն, չարունակելով իւր նախկին ընթացքը՝ քանի մը ամիս ետքը դարձեալ անկողին ինկաւ մահացու հիւանդութեամբ: Քարոզիչը դարձեալ այցելութեան երթալով հիւանդին չանաց հոգեւոր մխիթարութիւն տալ անոր, բայց ի զուր: Նոյնպէս երիտասարդին մայրը բոլոր զօրութեամբ կ'աշխատեր որդւոյն դարձին, բայց ապարդիւն մնաց նաև անոր չանքը: Հիւանդը իւր մահուանէն քանի մը րոպէ առաջ տեսնելով իւր փրկութեանը համար մօրը չանքը, ըսաւ անոր, «Ժամանակն անցած է, մայր:» «Ոչ, որդեակ իմ,» պատասխանեց մայրը «մի խօսիր այդպէս, չես գիտեր թէ Աստուած ողորմած է:» «Այո, սիրելի մայր իմ, և դու չես գիտեր թէ նաև ողջոյ է Աստուած,» ըսաւ երիտասարդը, և մինչ այս ահաւոր խօսքը կ'ըսէր, աւանդեց հոգին:

Բաբէ, որչափ մեղաւորներ, յուսալով օր մը դառնալ, անփոյթ են իրենց փրկութեանը: Պիտի գայ սակայն օր մը երբ պիտի պառկին մահուան անկողինը և հառաչանօք պիտի կարդան վայ իրենց անձին, տեսնելով որ ժամանակն անցած է և իրենց հոգիները մնասնուած են յաւիտենական կորուստեան:

ԱՑԴԻՈՑՆ ԱՌԱԿ

1.

Այգեկթոյ ժամանակն դեռ նոր անցաւ, և կը յիշեցունէ մեզ այգւոյն առակն, ըստ Եսայեայ՝ ե. 1-7, և ըստ Մատթէոսի՝ ԻԱ. 33 եւն.: Այգի մը կը բերէ խաղող որ կ'ուտուի, կ'ըսայ չամիչ, ղինի, քաղցու և օշալակ. կ'ունայ բերել նաեւ ուրիշ պտուղներ, ինչպէս ընկոյզ, կաղին, նուշ:

Ընդհանրապէս ամէն մարդ իւր այգին ունի և ինք կ'առնէ անոր պտուղները, բայց չատ անգամ նաեւ այգեպահ մը տէրը կը յանձնէ իւր այգին այլոց սա պայմանաւ որ անոր պտուղներէն մաս մը յանձնեն նմա ժամանակին: Բայց այգին առնողները շատ անիրաւութիւններ կ'ընեն: Պարտին ճիշդ հաշիւ տեսնել և բուն բաժինը հատատարմութեամբ տալ այգւոյն տիրոջը, սակայն մեծ փորձութեան մէջ են: Կու գայ հարկահաւաքը, և ոչ ոք կը խորհի փախչիլ տասանորդ տալէ կառավարութեան, բայց այգւոյն տէրը հեռի է, և դժուար չէ անոր իրաւունքը կապտել:

Այգւոյ առակին միտքն յայտնի է: Իսրայելի ժողովուրդը տնկուեցաւ իբրեւ այգի շատ պտղաբեր տեղ, ընտրուեցաւ երկրի բոլոր ազգաց մէջէն, դրուեցաւ առանձին տեղ, տրուեցան անոր անդիր և գրաւոր օրէնք, և խնամուն և բարի մարդիկ՝ առաջնորդ: Յետոյ Աստուած ղրկեց անոնց մարգարէներ որպէս զի ի հատուցումն այնչափ աշխատութեանց որ եղած էին անոնց համար՝ տային պտուղ ի պատիւ տնկողին: Բայց անոնք մերժեցին և տանջեցին մարգարէները, և ի վախճանի սպանեցին այգւոյն տիրոջը որդին անգամ, և այսպէս իրենց վերջին յոյսը իրենք կտրեցին:

Արդ՝ այս առակը չկրնար արդեօք պատկանիլ նաեւ այլոց: Զունի Աստուած այդի այս երկրին մէջ: Ա.յո, ունէր ճշմարիտ այդի մը: Առաքեալք, մարգարէք և վարդապետք եկեղեցւոյ նախկին դարերուն մէջ այս երկրին դրեթէ ամէն կողմը հաստատեցին եկեղեցիներ որք ժամանակ մը ծաղկեցան որբութեամբ և իբրև պտղաբերը այդի կու տային առատ և ընտիր պտուղ. բայց յետ ժամանակաց սկսան բերել, փոխանակ ճշմարիտ խաղողոյ, վայրի խաղող: Երկար առեն համբերելէ ետքը, այգւոյն տէրը որոշեց քակել անոր ցանկը, և թողուլ այդին կոխան ոտից, և այսպէս այդին մնաց դարերով աւեր և անպտուղ: Սակայն այս չէր վախճանը:

Աստուած մեր օրերը հաճեցաւ նորոգել իւր այդին: Հեռաւոր երկիրներէ ղրկեց մարդիկ որ տնկեցին նոր որթեր, Աւետարանը քարոզուեցաւ դարձեալ, և նորատունկ եկեղեցիք ոռոգեցան այն մշակներուն արտասուօք և դրեթէ բոլոր աշխարհի Քրիստոնէից աղօթիւք: Կայսերական հրովարտակներու միջոցաւ քաշուեցաւ ցաւ ցանկ այգւոյն բոլորտիքը, որպէս զի այդին ծաղկէը և բարգաւաճէը խաղաղութեամբ: Բայց միթէ այդին բերաւ պտուղ: Ա.յո, բերաւ: եկեղեցիք աճեցան և բազմացան, դպրոցներ հաստատուեցան, գիրքեր հրատարակուեցան, Սուրբ գիրքը մեծաւ հազարաւոր տուներ, խիղճերն արթնցան, շատերուն վարքը և բարքը փոխուեցան, անապաշտութիւնը մեծաւ մասամբ վերցաւ, և գիտութիւն շատ ընդհանրացաւ, ի՞նչ գանգատ կայ ուրեմն այս այգւոյն դէմ: Ի՞նչ կ'ըսէ առակը: Տէրը ղրկեց իւր ծառաներն անոնց որոց յանձնած էր այդին՝ խնդրել պտուղ, բայց անոնք չուզեցին պտուղ տալ Տիրոջը: Արդ՝ խնդիր է թէ այս երկրիս մէջ բարեկարգութեան պտուղները հաւատարմութեամբ կը տրուի՞ն այգւոյն Տէրոջը: Ճանչցուած է արդեօք թէ այս բարեկարգութեան գործն Աստուծոյ Հոգւոյն գործն է, և թէ ասոր պատիւը կը պատկանի անոր միայն: Զկայ մանաւանդ միտում ընծայելու զայն աղգային ոգւոյն արթնալուն, և այսպէս պատիւը տալու մարդոց քան Աստուծոյ: Բարեկարգութիւնը յայտնեց զինք սիրտերու ճշմարիտ փոփոխութեամբ և նուիրմամբ Աստուծոյ գործին: Այս այգւոյն մէջ գանուողներուն մեծ փափաքն և ջանքն է պտուղը մատուցանել այգւոյն Տիրոջը: Եկեղեցեաց, հովուաց և եկեղեցւոյ անդամներուն մեծ ջանքն է տարածել աւէտիճանի մարդոց մէջ այս բարեկարգութիւնը, և մոռնալով իրենց անձերը, և ամէն ինչ որ աշխարհային է, ընել այն գործը հոգեւոր գործ ի փառս Աստուծոյ: Արդեօք չկայ միտում մը այն գործն ընել մանաւանդ աղգային և ի փառս աղգին: Շատերը յաւէտ չքնի պարծիր իրենց ազգին անցեալին վրայ, և ազգային մէջ ազգային յառաջադիմութիւնը չէ՞ մանաւանդ անոնց նպատակը քան սուրբ ընել իրենց անձերը և նուիրել բոլորովին ի ծառայութիւն իրենց աստուածային վարդապետին: Լաւագոյն և յաստակագոյն բարեպաշտութեան մէջ անգամ ոչ ապաքէն կը տեսնուի փափաք իւրաքանչիւր իւր հոգւոյն փրկութեանը, և հաճութիւն՝ երբ փրկութիւնը ատոյգ կը համարուի, քան թէ հեռանդուն փափաք փառք տալու Աստուծոյ անուան և ամէն պատուղ ընծայել անոր:

Թերևս այսպէս չէ ընդհանուր, բայց ո՞չ ապաքէն բաւական տարածուած է այսպիսի պակաս միտում մը:

Պէոէ շրօռնիկօռ

ՔՐԻՍԹիի ՀԻՆ ՆՈՒԱԳԱՐԱՆԸ

ԵՒ ԿԱՄ

Ո՛ ՀԱՑՐԵՆԻՔ, ՔԱՂՑՐ ՀԱՑՐԵՆԻՔ

ԳԼՈՒԽ ԵՐԿՈՑՍԱՍՆԵՐՈՐԴ

ՔՐԻՍԹիի ՅԱՋՈՂՈՒԹիՒՆԸ

(Շարունակութիւն)

Օր մը կէս օրէն ետքը Քրիսթի թեթեւ ջերմ զգալով՝ երբ մտաւ անկողին եւ կը խորհէր այս բաներուն վրայ, սրտին նեղութենէն գրեթէ ակամայ յոգւոց հանելով գոչեց այսպէս, «Տէր Յիսուս, կ'աղաչեմ, ղրկէ ինձ այցելու մը:»

Այն ինչ ըրաւ Քրիսթի այս կարճ աղօթքը, Պատուելի Վիլքըն բանալով սենեկին դուռը մտաւ ներս: Քրիսթի տեսնելով քարոզիչը՝ իսկոյն երկնցուց ձեռքը դէպ ի նա եւ սկսաւ լալ ուրախութենէն:

«Կու լա՞ս, Քրիսթի,» ըսաւ Պատուելի Վիլքըն, «չէի՞ր փափաքեր տեսնել զիս:»

«Ա.յո՛, տէր,» ըսաւ Քրիսթի, «կը փափաքէի եւ կը սպասէի, բայց որովհետեւ չերեւցաք, մնացի յուսահատ եւ արտասւեցի, եւ հիմա տեսնելով զձեզ կու լամ ուրախութենէս:»

Պատուելի Վիլքըն խնացուց Քրիսթիի թէ ընդէր չկրցաւ գալ: «Քրիսթի,» ըսաւ, «չէի գիտեր թէ հիւանդ ես, եւ չէի կրնար գիտնալ, քանզի հոս չէի: Անցեալ շաբթուս մէջ դարձայ քաղաք, եւ երկկ իրիկուն չտեսնելով զքեզ աղօթարանը, հարցուցի դռնապանին, եւ լսելով թէ իմ մեկնելէս ետքը եկած չէիր աղօթքի, փութացայ գալ տեսնել զքեզ անձամբ եւ խնդալ պատճառը:»

Քրիսթի տեսնելով թէ Պատուելի Վիլքըն մոռցած չէր զինք՝ մխիթարուեցաւ, եւ զուարթացան երեսները:

Պատուելի Վիլքըն մխիթարելէ եւ խրատելէ ետքը զՔրիսթի հանելով գրպանէն նամակ մը, ըսաւ, «Քրիսթի, բարեկամ մը գրած է ինձ այս նամակը քեզի համար. դուն չես ճանչնար գրողը, բայց կը ճանչնամ անոր ազնիւկը, Մկայըլ, հիմա լսէ գրուածը քեզի համար:» Զայս ըսելով քարոզիչը կարդաց նամակը որոյ պատճէնն էր այս.

«Առ Պատ. Վիլքըն.

«Սիրելի տէր,

«Այժմ Քօրդ պանդոկը, փողոց Բէրսի, աղքատ պատանի մը կայ, Քրիսթի անուն, հօրէ եւ մօրէ որբ, որ կը պառկի ծերունի նուագածուի մը սենեակը: Կը լսեմ թէ ծերունին մեռած է քանի մը շաբթի առաջ: Հանգուցեալ կինն կը սիրէր այս պատանին, եւ դուստրս Մէյըրլ չամաս կը յիշէ զնա: Պատանին թերեւս մնացած է հիմա անօք եւ անուրեք: Եթէ փնտռելով գտնէք այս որբ պատանին եւ յանձնէք զնա բարեպաշտ գերդաստանի մը խնամոց, որպէս զի հոգացուի իբրեւ որդի, մեծ շնորհք կ'ընէք ինձ:»

Ես ուզում եմ ասել, որ ամեն մարդ, որ ինքն իրեն հարգում է, պետք է ամեն ինչ անի, որ ինքն իրեն հարգելի դարձնի։ Ես ուզում եմ ասել, որ ամեն մարդ, որ ինքն իրեն հարգում է, պետք է ամեն ինչ անի, որ ինքն իրեն հարգելի դարձնի։

նոնասոր՝ լինելու են : Ծանր գործերու զբաղողք մեծ յանամ տանելու են իրենց անձին , ինչպէս հանքերու եւ մեծ գործարանաց մէջ աշխատողներ : Մանաւանդ գրագէտք եւ ուսումնականք չնայելու են կանոնաւորապէս աշխատիլ , եւ ուղիղ դիրքով նստած գրել կամ կարդալ , գի մի գուցէ թոքախտի գաժան ճիրանաց մատնուին : Մարմնամարզութիւնը դեղ-Թափ է Թոքախտին , եւ ուստի ծանր եւ կամ վտանգաւոր գործերու մէջ աշխատողներ պէտք է որոշեն ժամանակ մը , որպէս զի մարմնամարզութեամբ կազդուրեն իրենց Թուլցած գործարանները :

Վերոյիշեալ զգուշութիւններէն զատ կան այլ բազում զգուշութիւններ , զոր տակաւին չեն ներթե Ամերիկաւոր անճուկ էջեր , բայց յուսով եմք Թէ՝ վերոյիշեալ զգուշութիւններ բաւ են մեր արդի ընԹերցողաց ցուցնելու Թէ՝ Թոքախտի զօրութիւնն չնչելու համար որչափ կ'օգնեն այս զգուշութիւններ :

Տեղւոյս վտանգականներէն կարտպետ աղա Փէրչեան , որ 20 տարիէ հետէ Թոքախտի ծառայած է , բազում բժիշկներու դիմելով եւ չկարենալով իր այս ախտին դարման գտնել , վերջապէս վերոյիշեալ զգուշութիւններովը խնամելով իր անձը , յաջողած է Թոքախտէն ազատիլ , եւ ուստի հրապարակաւ կը խնդրէ Թոքախտի ծառայող բարեկամներէն , որ իր այս փորձառութենէն օգուտ քաղելով այսուհետեւ առողջարանական օրինօք պատրաստուին իրենց անձը :

Ա . Ս . ՏԷՐ ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆ

Խարբերդ ,

Ա Ճ Լ Ե Ի Ա Ճ Լ Ի Ք

Անցեալ երեք ամսու մէջ 5,000 հոգի մեռած են Բանտուայի ջրանցքը բանալու աշխատող սեւ գործաւորներէն :

—Ամերիկայի Զիքագոյ քաղաքին մէջ 470 տան կ'իյնայ մէկ հայագործ , 205 տան՝ մէկ մատուռ , 89 տան՝ մէկ նպարավաճառ , եւ 33 տան՝ մէկ գինետուն (՞) :

—Ամերիկայի մէջ 1882ին 1,266 եւ 1883 ին աւելի քան 1,500 ապտութիւն եղած է , անցեալ տարի տասնեակ 93ը պատատանական վճռով եւ 118ը հատարակութեան պահանջմամբ սպանուած են :

—Մօտերս Փերմանիայէ Ամերիկա պիտի տարուի Լուտերի պղնձէ արձանը եւ պիտի կանգնուի ի Վոլինկըըն :

—Մէկ քառակուսի մղոն երկիր միջակ հաշուով կու տայ Ամերիկայի մէջ 307,200 քաշ հանքածուխ , Անգղիոյ մէջ՝ 10,267, 200 , Փերմանիոյ մէջ՝ 28,941,600 , Բելգիոյ մէջ՝ 25,882,400 եւ Գաղիոյ մէջ 7, 666,400 քաշ :

— Որովհետեւ Ազխուռ ծովուն մէջ մաքսանենգութիւնը յաճախ կը պատահի , եւ հաշուուած է որ քանի մը տարուընէ հետէ Բուսիոյ կառավարութեան եկամուտն այս պատճառաւ տարին քանի մը միլիոն րուպլի կը նուազի , խորհուած է Ազխուռ ծովուն մէջ օտար նաւերու մուտն արգիլուլ : Ազխուռ ծովուն մէջ մաքսանենգութեան այսպէս դիւրաւ պատահելուն պատճառ կը կարծուի ծովին ծանծաղութիւնը : Այդպարեւ այս ծովը կը լեցուի ագովով տակաւ եւ այնպէս արագ որ հաւանական է Թէ ժամանակաւ ցամքի բոլորովին , եւ ըլլայ չէ ծով , այլ հովիտ Ազխուռ , եւ ունենայ ի կեդրոնի դղեակ մը եւս , որոյ տէրը կոչուի էշխան Ազխուռ : Ազխուռ ծովուն ծանծաղութեան պատճառաւ Դոյզնի առջեւ բեռնաւորեալ նաւեր ստիպեալ են կենալ քանի կամ երեսուն մղոն հեռի նաւահանգստէն , եւ անոնց բեռները կը հանուին ցամաք լաստերով , որոց , ինչպէս նաեւ փոքր նաւակներուս , որ առէպ կ'անցնին բեռնաւորեալ նաւերուն եւ քաղաքին կամ ծովեզերեայ ագիներուն , չատ դիւրին է ցամաք հանել արգիլեալ վաճառքներ , մանաւանդ եթէ մաքսատան պաշտօնեայք անփոյթ կամ ներող գտնուին , ինչպէս եղած է ցարդ :

ՆԱՄԱԿՆԵՐ

—

Եւդոկիա է ընդ կուսակալութեամբ Սեբաստիոյ Նահանգին , աւելի քան 8,000 բնակչօք , որոց մեծագոյն մասը Մահմետական գալիականներէ կը բաղկանայ , վասն զի այս քաղաքը ուրիշ քաղաքներէ աւելի նպաստաւորուած է աղքատաց ըստ ամենայնի դիւրաւ ապրուստ մը հայթայթելոյ կողմանէ . իսկ փոքրագոյն մասը կը կազմեն Բրիստոնեայ այլեւայլ յարանուանութիւնք , ինչպէս , Ամերարանականք , Լուսաւորչականք , Յունք եւ Պապադաւանք : կան նաեւ Հրեայք փոքր ինչ Թուով , որք առանձին Թաղ կազմած են :

Գալով արդ ժողովրդեան կրթական մասին , կրնանք ըսել Թէ , հոս քան այլուր առաւել զարգացեալ կը Թուի քաղաքացին , եւ գաստիարակութեան ծանրակշիռ խնդիրը ուշադրութենէ իւնամած չէ երբէք արժանապատիւ Եւդոկիացւոյ գէթ փոքրագոյն մասին խնամով եւ յարգանօք : Լուսաւորչականք , քանի մը անհատական վարժարաններէ զատ , ունին բարեկարգ ճեմարան մը ընդ հովանաւորութեամբ տեղւոյս Գեր . Առաքնորդ Տ Ներսէս Ծ . վ . Ալանեանի : Արժան է ասս յիշատակել Թէ ճեմարանի բարձրագոյն կարգի աշակերտք «ներսիսեան» անուն պարբերական ձեռագիր Թերթ մը կը հրատարակեն , Սա կը պարունակէ տեղական լուրեր , լրագրական քաղուածք , բարոյալից խրատք եւ վէպեր : Ազնիւ գործ , որոյ ի սրտէ յաջողութիւն կը մաղթենք , եւ կը յուսանք Թէ ժողովրդեան օգտակար այդպիսի Թերթ մը հրատարակչական գրաւածներէ եւս Թափուր պիտի չմնայ :

Տեղւոյս Աւետարանական գործը ներկայիս մէջ չատ յուսալի վիճակ մը ունի նորեկ քարոզչին Պատ . Յարութիւն Ս . Ածիկեանի մատնաւոր ջանիւք , որ ապաքէն գնահատելի է իր բրիստոնէական ջերմեռանդով եւ Ս . գրոց վրայ ստացած հմտագոյն հմտութեամբ : Սա , իր բազմամեայ փորձառութեամբ եւ բարոյիւք մեծ ազդեցութիւն ձգած է քաղաքիս ամէն ազգի ժողովրդեան վրայ . չնայելով մէջ այցելութեան տանն ստէպ ստասիկ վիճաբանութենէ մէջ աննկուն քանիւք «խօսքը քարոզելուն» համար ամէն ատիճանի անձանց համարումը գրաւած է . ուստի եւ մեծ յոյս ենք որ , եթէ գործը արգի գովելի ընթացիւք չարունակի յաջողութեան տանի , այն Բրիստոնեութիւն անձեւս քան զեւս օգտակար պիտի լինի հոս : Ժողովրդեան յաճախատոց թիւը հետզհետէ կը բազմապատկուի :

Մեր Աւետ . վարժարանն երկաւոր է , եւ է ընդ վերատեսչութեամբ Տօքթ . Սիմոնիկ Գըլըճճեանի , որ ի չարաթու մի անգամ կամ երկիցս կ'այցելէ վարժարանին : Ազդկունք որ ի ժողովարանի կ'ուսանին , են Թուով 70 : վարժուհին է բնիկ օրիորդ մը , որ կը դասախօսէ Հայերէն , մատուռ Թուաբանութիւն , աշխարհագրութիւն եւ այլն : Տղայոց համար մանաւանդ գոյոց չինել արուած է ընդ յարկաւ աղօթարանն , եւ է քառակուսի , երկու կողմերէ մեծ լուսամուտներով . գպրոցը չրջապատուած է խնձորենեօք եւ տանձեններօք , որոց տեսարանը յոյժ զուարճալի է ի գարնանի : վարժարանն , երբ 1883 , սեպ . ամսոյ մէջ Սեբաստիայէն մեկնելով հոս եկայ պաշտօնապէս , աշակերտներէ բոլորովին Թափուր գտայ , սակայն հիմա չորհիւ Տեառն դպրոցը լեցուած եւ ուսանողաց Թիւը 30ի չանգած է . դասերը , զորս կ'ուսանդեմ , են Ս . գիրք , Հայերէն , Տաճկերէն , Անգղիերէն , մատուռ եւ գրաւոր Թուաբանութիւն , աշխարհագրութիւն , մարդաբանութիւն , երգք եւ մարմնամարզք , այլովքն հանդերձ : Մեր վարժարանն ատս Հայ եւ Ցոյն հատարակութենէն գնահատեալ է ըստ ամենայնի , այս պատճառաւ աշակերտաց Թիւը օր քան զօր կը բազմանայ , եւ յուսալի է մեզ , որ այս վարժարանը ապագային մէջ մեծագոյն պիտի նպաստէ Աւետ . գործոյն յառաջադիմութեան :

Սարք աւետ անթերի պահպանութեան համար Աւետ . ընդհ . Միութեան ծրագիրը հրատարակուած է ատս արդեամբ , ըստվով չերմ աղօթքներ եւ քարոզներ Տէրոջ օրը պղծելու աւերիչներուն խոտանմանը համար : Ապրիլ 8/26 , մեծ ցաւով լսեցինք Թէ , Սեբաստիոյ միսիոնարին , Մր . Փէրրիի կողակից Միսիս Փէրրի նոյն ամսոյն 3/21ին , չաբաթ օր ի Տէր հանգած է , Թաղման հանդիսը մի օր վերջ եղած է վայելչապէս : Հանգուցեալը , որչափ գիտէինք , էր ժիր եւ հմուտ բառով բարուց , ատատածասէր որոյ ճշմարիտ գգացումներէ Թափուր չէր նորա կուրծք : Այս միսիոնարութեամբ մեր բարեկամական խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնենք առ Մր . Փէրրի , եւ կը մաղթենք որ սիսիանք գտնէ մեծ Միսիոնարչէն իւր տխուր սիրտ :

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ս . ՍՄԲԱՏԵԱՆ

Եւդոկիա , վարժ . , մայիս 5/17, 1884

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԼՈՒԻՐԵՐ

Անցեալ չաբաթ գրած էինք Թէ ակսած է Բիբլիանական Միութեան ժողովը : Աւետարերի ներկայ Թուով կ'ուզենք հաղորդել ընթերցողաց մի քանի համառօտ տեղեկութիւններ ժողովոյն գործերուն վրայ :

Շատ ժամանակէ հետէ փափաք մը կար որ ընդհանուր ժողով մը գումարուի , բայց որ եւ իցէ պատճառաւ ցարգ անգործադրելի մնացած է այն . Այս տարի կիլիկիոյ Միութիւնը նկատողութեան առնելով այն խնդիրը , որպէս զի պատրաստութիւն մը ըլլայ յիշեալ ընդհանուր ժողովոյն՝ իրրեւ պատուիրակ ընտրած էր զբրաժ . Ս . Պէչճեան եւ զՊատ . Կ . Մարգարեան : Բիբլիանական Միութիւնն եւս այս նպատակաւ իւր կողմանէ պատուիրակ ընտրեց զՊատ . Ս . Կոստանդեան եւ զբրաժ . Ե . Ճէհիզեան :

Ազգապետ Ե . էֆ . Մատթէոսեան իւր հրաժարականը տուած լինելուն պատճառաւ ազգային խնդիրք երեսի վրայ մնացած ըլլալով , ազգային գործերը տեսնելու համար եւ յանուն ազգին՝ երեսփոխանական ժողովը նոր վարչութիւն մը կազմած է :

Անցեալ երեքշաբթի (յունիս 3) կէս օրէն ետքը կարդացուեցան Ագրիանուպոլսոյ , Զմիւռնիոյ , Նիկոմիդիոյ , Պրուսայի , Ռուսոսդոյի եւ Պանդըրմայի տեղեկագրերը : (Ատաբազարի տեղեկագիրն անկէ առաջ կարդացուած էր) Միւս տեղեկագրոց ընթերցումն ուրիշ ժամանակի Թողուեցաւ :

Բիբլիանական Միութիւնը որոշեց չընտրել այն երեք անձինքը , ինչպէս խնդրած էր միսիոնարաց եւ բնիկ պաշտօնէից խառն ժողովը , որ յիշեալ երեք անձինք միսիոնարաց ընտրած երեք անձանց հետ պիտի կազմին յանձնախումբ մը ի կոստանդնուպոլիս բացուելիք Աստուածաբանական ճեմարանին յատակագիծ մը պատրաստելու համար : Բիբլիանական Միութիւնը նախամեծար համարեցաւ յիշեալ խնդիրը միսիոնարաց եւ բնիկ պաշտօնէից խառն ժողովոյ անօրինութեանն յանձնել : վասն զի այդ խառն ժողովը գումարեցաւ յունիս 3ին , եւ անոր Հայազգի անդամոց կազմանէ ընտրուեցան Բրոֆ . Յակոբոս Ճէհիզեան , Պատ . Աւետիս Կոստանդեան եւ Յովհաննէս էֆէնտի Մինասեան , եւ խառն ժողովոյն Ամերիկացի անդամոց կազմանէ ընտրուեցան Տոգ . Յարնուսդրդ , Տոգ . Լուսին Պլիս եւ Մր . Փէրրիսոն իրրեւ անդամք յիշեալ Յանձնախումբին , Աստուածաբանական ճեմարանին յատակագիծ մը պատրաստելու համար : Այս վեց անդամք ընտրեցին եօթներորդ մի եւս , զԲրբիէ Դոնոդանդին , որով լրացած է Յանձնախումբին եօթն անդամոց որոշեալ Թիւը :

Յանձնախումբը յունիս 6ի նիստին մէջ ժողովոյն ներկայացուց ծրագիրը մը որ կը պարամագրէր ի կոստանդնուպոլիս բացուելիք Աստուածաբանական ճեմարանին վարչութիւնը լինել ազատ եւ անկախ : Ժողովը խնդրոյն վրայ ամենայն խնամով խորհելէ ետքը ընդունեց ծրագիրը Բիբլիանական Միութեան եւ միսիոնարաց ղրկելու համար :

Պատ . Սիմոն Իւթիւճեան , Պատ . Աւետիս Կոստանդեան եւ Պատ . Բերովբէ Եաղուպեան հետեւեալն ի գիր անցուցած ներկայացուցին ժողովոյն օրմէ ընդունուեցաւ .

Որովհետեւ եկեղեցիներէն ոմանք սովոր են տէրունական օրը եկեղեցւոյ գործի ժողովներ ընել , ժողովս համաձայն չգտնելով զայս Սուրբ գրոց , գիտնալով եւս Թէ որ եւ իցէ չանք , Թէեւ ի շինութիւն եւ ի զարգացումն եկեղեցւոյ , չըգտներ յաջողութիւն եթէ չէ համաձայն Աստուծոյ խօսքին , որոշեց խնդրել յարգանօք հովիւներէ եւ եկեղեցիներէ գուշանալ այնպիսի ժողովներ ընելէ այն օրը , եւ աւելն վսեմ սեպել որ հանգստեան օրը պահուի սուրբ :

Միսիոնարաց եւ բնիկ պաշտօնէից խառն ժողովոյ որոշումներն ի մասին Աստուածաբանական ճեմարանին , քննութեան առնուեցան Արեւմտեան Թուրքիոյ Աւետարանական տարեկան ժողովոյն մէջ եւ ընտրուեցան երեք անձինք որ խորհրդակցին միւս երեք անձանց հետ որ պիտի ընտրուէին Բիբլիանական Միութենէն որպէս զի յատակագիծ մը յօրինեն ի կոստանդնուպոլիս բացուելիք Աստուածաբանական ճեմարանին համար : Բայց յետոյ այս խնդրոյ մասին Բիբլիանական Միութեան որոշման վրայ միսիոնարք յետս կոչելով իրենց որոշումը Թողացին որ ընտրելի անձերն ամբողջ ընտրէ միսիոնարաց եւ բնիկ պաշտօնէից խառն ժողովը :

Մայիս 31ին կէս օրէն ետքը նուիրուեցաւ միսիոնարական կայաններու տեղեկագրոց ընթերցմանը , եւ յունիս 2ին կէս օրէն ետքը նուիրուեցաւ ընդհանուր ժողովի մը՝ հոգեւոր խնդիրներ քննելու : Այս ժողովին մէջ ուղերձներ խօսուեցան Տոգ . Յարնուսդրդէ եւ Պատ . Աւետիս Կոստանդեանէ Թէ ի՛նչպէս կարելի է փափագ արթնցնել աշխարհական անձանց մէջ որ աշխատին Տէրոջը գործին համար , Մր . Պրուքսէ եւ Պատ . Ս . Ճէհիզեանէ՝ Թէ ինչպէս կարելի է ընել աղօթքի ժողովներն աւելի սիրելի եւ օգտակար , Տոգ . Վաշըրնէ եւ Բրոֆ . Ե . Ճէհիզեանէ՝ Թէ ինչպէս կարելի է ժողովուրդը չարժել Սուրբ գիրքն աւելի խնամով ուսանելու , եւ Մր . Լիէ եւ Զմիւռնիոյ քարոզիչ Մր . Գանոդանդինէ՝ Թէ մարդիկ Բրիստոսի առաջնորդելու համար ո՛րն է ամենէն ընտիր քարոզը , ա՞յն՝ որ կը յարձակի սխալ վարդապետութեանց վրայ , Թէ ա՛յն՝ որ կը ներկայացնէ Բրիստոնէական ճշմարտութիւններ :

Միսիոնարաց ժողովոյն մէջ որոշուեցաւ որ դարձեալ սկսուի Յոյն գրով Թուրքերէն Տպագրութեան Աւետարերի հրատարակութիւնը յառաջիկայ յունվ . 1, 1885ին , եթէ անոր 350 բաժանորդներ գտնուին մինչեւ ներկայ տարւոյս դեկտեմբերի սկիզբը : Որոշուեցաւ նաեւ որ կեսարիոյ միսիոնար Մր . Պարդիզդ Զմիւռնիա հաստատէ իւր բնակութիւնը հոն աշխատելու համար միսիոնարի Մր . Պայնի որ Ամերիկա կ'երթայ իւր տկնոջ վատառողջութեան պատճառաւ :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մայիս 29 ըստ Ցուն. եւ յունիս 10 ըստ Լատ., 1884

ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐ

Անցեալ շաբաթ մեծ գործունէութիւն ցուցին այն մարդիկ որ անմեղներու կեանքն ու ստացուածքը կորնցուցնելու հետամուտ են՝ պաշտօնական ատեանները դէմ հրեից ունեցած դառն տեսլութեանն ի նշան: Ինչպէս գրեցինք անցեալ շաբաթ, ուժանակի պայմանէք պատահեցան ի Լոնտոն այլեւ այլ տեղեր: Ուժանակը դրուած էր վերոյիշեալ տեղեաց իւրաքանչիւրին մէջ կառավարութեան չինուածոց մօտ, եւ բոլոր պայմանք պատահեցան գրեթէ մի եւ նոյն ժամուն, որ կը ցուցնէ թէ դաւադրութեան մը գործն էին անոնք այն նպատակաւ որ վտանգի ենթարկեն Անգղիական կառավարութեան պաշտօնեաները: Ի Բուսիա երկաթուղւոյ կառախումբ մը գնէն դուրս նետուեցաւ եւ շատ մը անմեղ արք եւ կանայք վիրաւորուեցան: Այս արկածին պատճառն այն էր որ երկաթուղւոյ գնէն վրայ խոշեր դրած էին մարդիկ որ կ'ուզեն սպաննել Զարին եղբայրը, Սերգիոս մեծ դուքսը, որուն կառախումբը կը սպասուէր թէ պիտի անցնէր այն օրը: Իտալիոյ մէջ պայմուցիկ ռումբ մը նետուեցաւ ծերակուտի երեւելի անդամոյ մը տան պատուհանէն ներս՝ մարդու մը ձեռօք որ կ'ուզէր սպաննել զնա իւր քաղաքական արարքներուն համար: Ասպիսի ձեռնարկներու յաճախ պատահիլը կը ցուցնէ թէ ամէն երկրի մէջ կան բաւական չարամիտ անձինք որ հոգ չեն ըներ շատ մը անմեղ մարդոց սպանուիլը եթէ իրենց առած մարդն անոնց մէջ գտնուի: Այս չարագործաց ձեռնարկներուն յաճախ ի գերեւ ելլելն ի մասին այսինչ անձին սպանութեան, կը ցուցնէ թէ անոնք շատ վեհերոտ են որ չեն համարձակիր գործել այնպէս որ ճիշդ ժամանեն իրենց նպատակին: Ասոնցմէ չարագործութիւններէ ճնշուող անհատից մէջ ծագումառած է ընդհանուր ատելութիւն մը դաւաճանից դէմ որ իրենց գործ ըրած են սպանութիւնը: Ի Լոնտոն պատահած պայմանաց առեն շատ պատուհաններ ջախջախեցան կառավարութեան պաշտօնական չինուածոց մէջ, բայց ուրիշ ճնշաս չեղաւ կառավարութեան: Ուժանակով կառավարութեան պաշտօնատանց պատճառաւ վիրաւորեցան աւելի քան 30 անձինք որոց մեծագոյն մասն են կանայք: Հաւանական է թէ բոլոր կառավարութիւնք պիտի միաբանին մարդկային սեռին թշնամի հրապարակել այնպիսիները որ կը պարապին այս բարբարոսական գործերուն, եւ պիտի փնտռեն ու պատժեն զանոնք ամէն ուր որ գտնեն:

ՍՈՒՏԱՆ

Սուլտանի ապահովութիւնք քիչ մը հանգարտած են: Ներկայիս լուր չկայ, բայց կ'ըսուի թէ Կորոան զօրապետ կը չարունակէ իւր դիմադրութիւնը: Պէրլէր լինկած չէ ցարդ ապստամբաց ձեռքը, եւ Տանկոլայի կառավարիչը ամենց յանդուգն ապստամբաց վրայ յաղթութիւն տարած է:

Զէյկի Փաշա որ Գահիրէ կը դանուի, Կորոան զօրապետի վրայ լուր առնելու համար մի քանի մարդ ղրկած է ի Խարտում: Ասոնք Տիկմայի զօրքերն որ Սուակինի մերձականները կը գտնուին, յիշեալ քաղաքին դէմ ցոյցեր կ'ընեն, բայց Անգղիացիք իւրաքանչիւր ցոյցի առեն նաւէն ռումբեր արձակելով կը պաշտպանեն քաղաքը:

Կ'ըսուի թէ ուրիշ Մէհմէտ մ'ալ յերեւան եկած է, եւ նախկին Մէհմէտին դէմ յայտարարութիւններ հանած է:

ՅԱՆՁՆԱԺՈՄՄՍՔ

Այս նիւթովն վրայ «Խաղերն էքսփրէս»ի մէջ տեսնուած յատուկ յօդուածի մը մէջ այսպէս կը կարդանք.

«Թէ յանձնաժողովներու դրութեան Օսմանեան պետութեան ընդհանուր էմբռոտական վիճակին եւ կայսերական դանձուն հետ ունեցած վերաբերութիւնն ինչ է, հանրութեան անծանօթ խնդիր մ'է: Ըստ որում մենք գիտենք յիշեալ դրութեան ուրիշ իրաց հետ ունեցած յարաբերութիւնը, կը վախնանք դի մի գուցէ Բ. Դուռը ներկայիս մէջ չյաջաբերութեան հանուած յանձնաժողովներու վճարումը իսկոյն դադրեցնելով կարգը ցուցալի արդիւնք յառաջ գան եւ անկէ ճնշաներ ծագին: Որպէս դի սակայն չհակըցուի մեր ըսածն այս մասին՝ դարձեալ կ'ըսենք վճարար թէ մենք կը համարինք թէ յանձնաժողովներու ջնջումը կարեւորագոյնն է այն բարեփոխութեանց՝ որ ցարդ տեսնուեցան Օսմանեան պետութեան ելմտական գործոց մէջ: Յանձնաժողովներու ջնջումը կամ չըջաբերութենէ բարձումը լաւագոյն եւ բանաւոր անօրինութիւն մ'է եւ չիք տարակոյս թէ մեծ պատիւ պիտի բերէ Մեծ Եպարքոսին որ զայն յղացաւ: Բայց չըջաբերութեան մէջ եղող յանձնաժողովներու վճարման համար տարի է խնայուն անօրինութիւն մը, եւ այս մասին կը սպասուի որ կայսերական կառավարութիւնը դիւրութիւններ անօրինէ, վասն զի յանձնաժողովներու արժէքը ահագին գումարի մը կը յանգի: Շատ համարակալք կը կարծեն թէ որոց անվճար մասը միայն յանձնաժողովներու միջոցաւ կրնայ ձեռք բերուիլ. բայց որովհետեւ յանձնաժողովներու դրութիւնը այսպիսեաց անձնական շահուն նպատակաւոր է, այդ պատճառաւ բնական էր որ անոնք ընդունելի ընծայէին զայն, եւ ուստի անոնց տուած վկայութեան պէտք չէ կարեւորութիւն արտիլ: Այս խնդիրը լուծելու մասին տեսնուած դժուարութիւնն է չըջաբերութեան մէջ մէկ ու կէս միլիոն լիրայի յանձնաժողովներ գտնուիլը, եւ բաց ասոր ուրիշ դժուարութիւն մ'ալ ա՛ս է որ գաւառաց մէջ կարգ մը խոշնաչափի առեւտուրք պիտի դադարին յանկարծ: Ոչ ոք կը տարակուսի սակայն, որ այսպիսի առեւտուր արդէն պատուաւոր բան չէ, եւ անոր յանկարծ դադարիլը իսկական բարիք մ'է երկրին: Բայց յիշեալ առեւտուրին տեղը լցուելու համար պէտք է հիմնարկել երկրագործական դրամատուններ եւ նմանօրինակ ուրիշ օգտակար հաստատութիւններ:»

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Անցեալ շաբաթ երեքշաբթի օրը Անգղիոյ դեսպան Լորտ Տըֆըրին ժամ 6ի առեններըը կառք հեծած մինչ Զալթա-Սերայի առջեւէն անցնելով կ'երթար դէպ ի Սալը-Փագարի կողմը, փլան այն տեղ գտնուած հին պաբպէյի մը տախտակները, որոց ձայնէն կառքին լծուած ձիերը խրտչելով առին կառքը եւ վազեցին բազմութեան վրայ որ տեղւոյն ատնավաճառին պատճառաւը հոն խռնուած էր: Ասկէ արկածէն վիրաւորուեցան 9 անձինք, այսինքն երեք զինուորական, չորս կին եւ երկու չոլիկ պղտավաճառ: Անգղիոյ դեսպանը եւ կառապանը հապճեպով կառքէն դուրս ցատկելով անոնց ճնշաս մը չէ եղած: Կառապանը Օննիկ անուն, այս դէպքէն ետքը ձերբակալուած է ատիկանութեան կողմանէ, բայց Անգղիական դեսպանը բերայի ատիկանութեան տեսչին երթալով հասկըցուցած է թէ դէպքը արկած մ'էր եւ խնդրած է որ ազատ արձակուի կառապանը, որ անմիջապէս արձակուած է: Դեսպանին խնդրանքը արուած է անոր՝ վիրաւորեցոց անունից ցուցակը:

—Մայիս 19/31ին Ափիոն Գարահիսարի ատհմանին մէջ ոմանք ընկուզի եւ ոմանք հաւկիթ խոշորութեամբ կարկուտ տեղացած է, եւ թէպէտ անկէ ճնշաս եղած չէ ոչ կենաց եւ ոչ չինուածոց՝ ատիպին բերքերը բաւական վնասուած են:

— Պաշտօնական յայտարարութիւն մը կը ծանուցանէ թէ Օսմանեան հպատակաց ի Սերուխա ունեցած սատցուածոց կարգադրութեան պաշտօնիւ կապեալ յանձնախումբին պաշտօնավարութեան պայմանաժամը երկարաձգուած է երկու տարի եւս, յունիս 2/14է սկսեալ:

— Մայիս 14ին Ադրիանուպոլսոյ կուսակալութեան Տիմիդոգա գաւառին Տէրկնա անուն գիւղի տօնավաճառին առենը Պուլկար քահանայ մը Տիմիդոգայի մեարապոլիսին փոխանորդին ըսպառնալից գիր մը կը ղրկէ ըսելով որ չգայ տօնավաճառին եւ չպատարագէ տեղւոյն եկեղեցւոյն մէջ՝ ինչպէս սովորութիւն է այսպիսի ժամանակներ, բայց մեարապոլիսին փոխանորդը առ ոչինչ գրելով անոր պատուէրքը կ'երթայ յիշեալ գիւղը, եւ երբ կը մտնէ եկեղեցին կը տեսնէ որ Պուլկար քահանան արդէն սկսած է պատարագել, վասն որոյ պինուորաց եւ պահապանաց ձեռքով բռնի սեղանէն վար առնելով զնա ինք կը կատարէ պատարագի պաշտօնը:

—Արեւելեան Րումէլիի կուսակալ կաւրիէլ փաշա մայրաքաղաքս հասաւ անցեալ չորեքշաբթի օր:

— Կը լսուի թէ սատրագրութիւն կը ժողվեն Բերայի եւ Գալաթիոյ վաճառականոյ ակրերն իրենց մէջ այն նպատակաւ որ կիրակի օրերը չբանան իրենց վաճառանոցները:

—Իմպէրն էքսփրէս լրագրոյն նայելով անցեալ երեքշաբթի Բ. Դուռը Լոնտրայի Օսմանեան դեսպան Մուսուրուս փաշայի ղրկած է հեռագիր մը յորում կը յայտնէ թէ դեսպանախորհրդոյ մասին Լորտ Կրանվիլի վերջին ծանուցագիրն ընդունած է բայ ի մի քանի կէտերէ որոց դէմ կ'առարկէ, բայց իմացուած չէ թէ ի՛նչ են այն մի քանի կէտերը:

— Համարակալութեան դիւանի նախագահ Զամիչ Յովհաննէս էֆէնտիի նախագահութեան տակ կազմուած յանձնախումբն իւր երկրորդ նիստն ունեցաւ մաքսատան սակագնոց քննութեանն համար եւ խորհրդակցութեան նիւթ ըրաւ Գաղիոյ դեսպանատան առաջարկութիւնն որ կը տրամադրէ հին սակագներով վաճառել մինչեւ որ նոր սակագնոց ցուցակը պատրաստուի:

— Սկրէսէ եկած լրոց նայելով՝ յիշեալ քաղաքի չուկային մէջ սոսկալի հրդեհ պատահելով չուկային մեծ մասը հրոյ ճարակ եղած է:

— Խարբերդի կուսակալ կարգուած է Պիղայի նախորդ կառավարիչ Համի Համան պէյ:

—Ներսէս Ս. Պատրիարք անցեալ շաբաթ (մայիս 19/31) հեռագրեց Բուսիոյ կայսեր թէ իւր անձնական ակարութեան պատճառաւ չկրնար ընդունիլ կաթողիկոսական պաշտօնը:

«Մասիս» այս գրելէն ետքը կը յարէ նաեւ հետեւեալը «Ֆար տիւ Պոսֆոր» լրագրէն թարգմանելով.

«Բեդրսպուրկէ կը հեռագրեն թէ Բուսաց կայսրը կոստանդնուպոլսոյ Հայոց Պատրիարք Ա.Մեն. Տ Ներսէս Սրբազանի առաջին ընտրելութիւնն խանգարով մեծ դոհունակութիւն յայտներ է: Ն. Վեհափառութիւնն յայտներ է թէ իւր զօրավարներէն մին կոստանդնուպոլիս պիտի ղրկէ Ներսէս Սրբազանի ընտրութիւնը վաւերացունելէ յետոյ:»

— Բաւական ժամանակէ հետէ Լուս. Հայոց Ազատականի խորհուրդն իրեն մասնաւոր նիւթն ըրած էր կեդրոնական վարժարան մը հաստատելու կարեւոր խնդիրը: Կը թուի թէ այս խնդիրն սկսած է չատասկանել գործնական վերածուելու առաջին քայլերն առնուլ: Լուս. Հայոց Քաղաքական եւ Ազատականի ժողովներն ի միասին նիստ մ'ընելով անցեալ չորեքշաբթի օր (մայիս 16/28), որոչեցին Գալաթիոյ վարժարանը կեդրոնական բարձրագոյն ազատականի վերածել, Գալաթիոյ կալուածոց սնուցիչն պարտքերը վճարելով, եւ կալուածական եւ այլ բոլոր հասոյթները ազատականին յատկացունելով:

—Յունաց եկեղեցական առանձնաշնորհութեանց խնդիրը ըստ բազմանոյ ապցին կարգադրուած լինելով պատրիարքարանին կոչնական չնորհակալութեան գիր մը ուղղեալ է Բ. դրան, եւ բոլոր Յոյն եկեղեցեաց մէջ մաղթանքներ մատուցուած են վեհ. Սուլդանին համար:

—Լուս. Հայոց Սահմանադրութեան 24երորդ տարեդարձի հանդէսը կատարուեցաւ անցեալ կիրակի Ս. Փրկչի Ս.գ.յին Հիւանդանոցին մէջ, ուր նաեւ փառաւոր ճաշ մը տրուեցաւ:

ՍՅԼԵՒՍՅԼԻ

Կ'ըսուի թէ Սերուխոյ մայրաքաղաքէն, Պեկրաշէ, դէպ ի Նիշ քաղաքը չինուելիք երկաթուղին պիտի աւարտի մինչեւ յառաջիկայ սեպտեմբեր: —Կ'ըսուի թէ Յունաստանի թողուած երկիրներուբ բնակիչներն իրր 70 անուոր Մահմետական գաղթականք պանորբմա ղրկուած են հոն զետեղուելու համար: —Յունիս 6ին սատիկ երկրաշարժ մը պատահած է Բերբիա, սակայն բարեբաղդաբար բնաւ վնաս մ'եղած չէ: —Տարտանէլէն լուր կուտան թէ Լատաքիէ Զանի տօնավաճառը գնացող 40 հոգիէ բաղկացեալ կարաւանի մը վրայ աւազակներ յարձակելով կոխ մ'եղեր է աւազակաց եւ ուղեւորաց միջեւ, ի քանի անձինք սպանուեր ի քանին ալ վիրաւորուեր են:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Յունաց թագաւորը զինուորական հանդէս մը ընել տուաւ 5,000 զօրաց: Հասարակ ժողովուրդէն մեծ բազմութիւն ի զնին կեցած կեցցէներու աղաղակներով ողջունեցին թագաւորը, իշխանները եւ կառավարութեան պաշտօնեաները:

— Ի Լոնտոն ուժանակ գործածողները գտնելու համար ատիկանութեան ըրած քննութիւնները ապարդիւն ելած են ցարդ:

— Զինաստանի Գաղիական դեսպանը, որ յատուկ պաշտօնով Աննամի մայրաքաղաքն ի Հիւէ կը գտնուի, ներկայացուցած է դաշնագիր մը զոր ընդունած է Աննամի կառավարիչը:

—Հոլանտայի թագաժառանգ իշխանը ատամնաբոյնն տենդ բռնուած է եւ վիճակը վտանգաւոր կը համարուի:

— Պատրոյի ծովածոցին բերանը գըտնուող ջիլմ կղզիին առնուած լրոց նայելով այն կողմերը ատտիկ երկրաշարժ պատահելով 12 գիւղ կործանած է եւ իրր 100 անձինք մեռած են:

—Պուլկարիոյ Ալէքսանդր իշխանը դեռ Սոֆիա չվերադարձած վիեննա երթալով տեսնուած է Աւստրիոյ կայսեր հետ եւ Արշիդուքս Րուդոլֆի կոչմանէ արուած ճաշկոյքին ներկայ գտնուած է:

— Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց Զիքագոյ քաղաքին երեսփոխանական ժողովն ընտրեց զՄր. Պլին իբրեւ ընտրելի նախագահութեան, եւ զՄր. Լոկան իբրեւ ընտրելի նախագահի փոխանորդի:

— «Տէյլի Նիւզ» լրագիրը կը գրէ թէ դեսպանախորհրդոյ մասին բանակցութիւնք կը կատարուին վայելչապէս, եւ կը հերքէ այն զրոյցը թէ Մր. կլատսդըն միաեալ ընդունիլ եգիպտոսի եւրոպական ընդհանուր հսկող մարմնոյ մը (Քոնթրոլ) ներքեւ դրուելու առաջարկը:

—Ըստ բանից «Թան» լրագրոյ Աւստրիոյ եւ Գերմանիոյ տէրութիւնք խոստացած են դեսպանախորհրդոյն մէջ պաշտպանել Թուրքիոյ իրաւունքը եգիպտոսի վերայ:

—Սերուխոյ կառավարութիւնը հրաման ըրած է Սոֆիայի իւր գործակատարին որ տուգանք պահանջէ Պուլկարիոյ կառավարութենէն փոխարէն այն զնաստուց զոր անընդհատ կը գործեն Պուլկար աւազակք Սերուխոյ սահմանագլխոյն վրայ:

ՎԻՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Համաձայնութիւն մը գոյացած է Գաղիոյ եւ Անգղիոյ մէջտեղ ի մասին եգիպտական գործոց համար գումարելի դեսպանախորհրդոյն: Այս բանը հաւանականութիւն կ'ընծայէ դեսպանախորհրդոյ գումարմանը, քանի որ բոլոր տէրութիւնք, ընդ որս եւ Թուրքիա, ընդունած են առաջարկութիւնը:

—Յունիս 6ին կնքուեցաւ վերջնական դաշնագիրը որ իրաւունք կու տայ Գաղիոյ հովանաւորութեան ի վերայ Աննամի:

—Սուաքինի պահապան զօրաց օգնութիւն հասած է 250 Անգղիացի ծովային զօրք, որպէս զի Սուաքինի վիճակն ապահովի ընդդէմ յաճախ յարձակմանց Օսման Տիկմայի:

— Մկկ Գաղիական եւ մկկ Անգղիական մարտանաւ հասած է կրետէ Սուսայի ծովախորշը:

— Կը թուի թէ որոշուած է որ դրամն եկած ապրանաց մաքսը հարիւրին 8ի վերայ յաւելուած պիտի չըլլայ մինչեւ որ կարգադրութիւն մը ըլլայ բոլոր տէրութեանց հետ:

ԱՏԱԿԻ ԳԻՆԵՐՔ

Մայիս 28/9, 1884

Գոնաղիակ 9. | Բաւ. երկ. բաժինք 43.

ԴՐԱՄԻ Ք, Օսմ. լիրան 100էն

Մէճիտիէ	108. 9	Բաւսիոյ բոլ	90. 2
Թղթադրամ		Նաբոլէոն	87 28
Մէճալիք	100.30	Գրիմից	51.10
Պէշլիք	102.30	Անգղ. լիրա	110 6
Ալթըլըգ	103.	Մանէթ Պղծադրամ	9. 2

Ամերիկայի միսիոնարաց բնկերութեան կողմէն
Խմբագիր Հ. Ք. Կրէն

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՄԱՄԵԱՆ
Գագմագճըար, Յակոբեան խան,